

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenunțarea se face în Săbiiu la expeditorul foiei pe afară la c. r. poște cu bani gătiți prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețului prenumerației pentru Săbiiu este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pentru

Nr. 19. ANULU XX.

Săbiiu, în 5/17 Martiu 1872.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iara pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princip. și țierii streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inserate se platesc pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ore cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Săbiiu 4 Martiu.

Diet'a Ungariei încă nu a esutu din starea cea critică în carea s'a pus prin novel'a legii electorale. Din preocupatiunea cu carea infacisicea diuarele pertideloru starea lucrurilor în dieta, abia pôte descurcă omulu, ca unde este dreptatea. Impulările se facu reciproc între stâng'a și drept'a de o potriua.

Judecatoriulu imparțialu va află nesmintitu ca cuventări, că cele rostite din stâng'a, despre viața familiară și apoi despre banca de credite, și ierasi despre viața familiară, și apoi despre teori'a revoluțiunei și aplicarea ei la diferite națiuni și alte câte toate, nu decorăza parlamentarismulu, și priviti acești oratori numai după purtarea loru prezenta cu scopu de a omorî tempulu sesiunei și de a împedecă votarea legii, lumea i pôte condamnă. Inse de alta parte, avendu cine-va în vedere, ca regulamentul casei concede vorbirea în infinitu și ca stâng'a în decursulu sesiunei a datu probe de pacienția, bă ca și în cestiunea de fatia la începutu n'a facutu abusu de dreptulu parlamentar, trebuie sa vina la cogetulu, ca esacerbatiunea acest'a este urmarea unei vatemări nesuportabile. Mai departe ni vine mereu sa ni punemu întrebarea, ca ore este neapera de lipsa că proiectulu novelei sa fia numai și numai după cum lu votăza drept'a? Și este în interesulu statulu, că numai și numai asiă sa fia după cum lu dorește ea?

Noi nu suntemu nici odata pentru resturnări, dara nu potemu aproba nici cerbicosi'a unei partide, carea fiindu ca e mai puterica sa aiba și privilegiulu infalibilității.

Vedemu ca și din partea drept'a, pre fatia si pre dosu, s'a vorbitu despre neajunsele proiectulu preste totu, și în specie fatia cu Transilvani'a.

O credemu, ca cei ce reprezenta astadi țier'a Ardelulu voru fi îndestuliti cu noulu proiectu, pentru ca acel'a este construitu de asiă, încatu numai minoritatea locuitorilor țierei sa fia mai numerosu reprezentata. Cătu bine va urmă din acasta reprezentare pre viitoriu, ne spune trecutul, carele, fiindu ca totu asiă a manuitu echilibratiunea sêu, mai dreptu paralisiatiunea populațiunei ardelene, a facutu de Ardelulu astadi se afla, cu toate ca e o țiera indiestrata dela natura cu toate bunătățile, în o stare finantiale, încatu după dlu Hosszu, abia și platesce administratiunea; iera ce privesce cultur'a și industri'a, scimu cu totii cum stămu, macaru ca în trecutu pentru cei putieni ai țierei s'au datu toate mijlocele putincioase.

Sa nu cogete cine-va ca trecutul stângei, ne entusiasmeza la aceste reflessiuni. Ea, stâng'a, în totalitatea ei luata, nu s'a arata mai generosa, decât cum-va e permisă acasta espressionu, cându s'a desbatutu d. e. legea natiunalităților. Ceea ce ne îndemna pre noi sa vorbimu la ocaziunea acest'a este dreptatea indispensabilă fatia cu toate elementele și factorii statulu. Fia drept'a, fia stâng'a, nouă totu atât'a ne este, noi pretindemu dela oricare, că sa se ferisca de ori-ce actu, care aru aruca nemulțamire între cetățienii statulu, sa se ferisca de ori-ce actu, ce aru provocă indignatiunea cetățienilor, carea în procesulu seu mai departe duce numai la calamități pagubitoare pentru statu în genere și în specie.

Audimu ca se va dissolve diet'a și se va convocă un'a ad hoc, și ierasi, ca majoritatea va asceptă până voru gală cei din stâng'a de a vorbi și apoi se va votă novel'a. Drept'a dara va învinge, inse ni tema sa nu învinga pentru de a-si castigă nemulțamirea patriei și pentru de a resfatiă pre acei ce de acum au începutu în diuarestic'a Germaniei a-si bate jocu de ospitalitatea ce o avura aici de sute de ani, plus vre-o câti-va preocupati de privilegiile lor din trecutu.

Visatiunea presiedintulu tablei reg. pre la judecatoriile din fundulu regescu au resculatu multa pulbere prin foile sasesci. Nu potemu alta, decâtu a ne esprime mirarea de indignatiunea aceloroi, căci se impune o limba votata de lege pentru oficiile judecătorești și încă votata de o lege, la carea toate jurisdicțiunile sasesci au fostu reprezentate în dieta. Dicu foile sasesci ca impunerea acest'a este contr'a intereselor locuitorilor „Saxoniei“, ceea ce și deca amu concede ca exista o Saxonia în Transilvani'a, fatia cu realitatea, aru trebui sa dicemu, ca și limb'a nemtiasca e contr'a intereselor locuitorilor; pentru ca este odata fapta, ca majoritatea locuitorilor din pretins'a Saxonia ardelenesca nu o facu nemtii, și de alta parte, ca toti locuitorii sciu și vorbescu românesce, dara pre putieni sciu și vorbescu nemtieste. Deca li-au placutu sasiloru sa influentieze, avendu judecatoriile în potestate lor, că sa funcționeze în limb'a nemtiasca, fără de a caută la interesele locuitorilor din fundulu regiu până acum, cu ce dreptu se vaiera acum, cându li se întempla ceea ce au facutu ei cu românii totu deun'a? fără de a fi avutu puterea de statu în mânilor lor. Sa si fia nitatu ore cei ce simtu astadi cu durere acasta norma, de pledările lor, ca justiti'a n'are natiunalitate și sa nu se caute ce limba vorbesce judecatoriulu, ci sa scie manui dreptatea. . . . Noi diceamu atunci, ca asiă nu e bine și ni se respundea, ca voimu românisarea dregatoriilor s. a. Acum dara nu se mai planga!

Mazzini, renumitul republican italianu, pre care lu anuciase diuarele mai de multe ori ca a muritu, în 10 Martiu a. c. a muritu în Pis'a. Remasitiile lui se voru strapurtă, la Genu'a, unde se voru immormentă.

Diet'a Ungariei.

În ședința casei deputatilor din 6 Martie comonica, după finirea formaliloru obicinuite, presiedintele mörtea deputatulu Lad. Gonda.

Cas'a și esprima protocolarmente condolint'a sea facia cu acest'a nefericire. Al. Csanády cere, ca ședința de mâne sa se incheie la 1 ora, că deputatii sa pōta participă la inmormenterea lui Gonda. Madarasz spriginesce acest'a propunere, pre cându drept'a o combate, indigându la cele multe agende ale casei, care asceptă resolvirea.

Ministru-presiedinte pretinde că ședința de mâne sa se incheie, cu privintia la inmormentare, la 2 ore. În considerarea celor multe agende momentose sa se suscepă iera-si la 5 ore. Vorbitoriulu trebuie sa faca preste totu observatiune despre decurgerea desbaterilor. S'a viritu aici unu obicei, care nu se mai pomenesce nicaire în vre-unu parlamentu, obiceiulu ca ore care vorbitoriulu suscepă într'o di o vorbire, și mâne o continua ierasi. Acest'a e unu ce, ce trece preste confiniele libertății vorbirei. Acest'a provine de acolo, ca înaintea noastră jace unu concludu ala casei, în urm'a căruia ședința trebuie sa se incheie la 3 ore. Vorbitoriulu propune, că ceva atare sa nu se mai ivisca, ca cas'a sa decida ca presiedintele pōte incheie și deschide ședința după precumpănirea sea, în întielesulu regulamentulu.

Propunerea ministru-presiedintulu pre care drept'a o primesce cu aplause viue, iriteza steng'a extrema în gradulu supremu. Se incinge deci o desbatere apriga, pre care o conducu vre-o 5—6 corifei din 1848.

B. Halász consente cu propunerea ministru-presiedintulu.

A. Almásy declara ca drept'a esercita tirani'a fatia cu stâng'a, elu din parte-si va remanea

în casa, deca majoritatea va decide, de diminiția până sêr'a. — P. Szóntagh afla lucru inumanu, ca drept'a nu voiesce a concede amiciloru lui Gonda ai dá ultim'a onore. Em. Henszlmann crede ca a petrece pre fia-care di 8—9 ore în dieta e daunaciosu sanatății. Altcum Dr. Patrubán se afla aci, sa spuna elu deca petrecerea acest'a e daunaciosă sêu nu. Dr. Patrubán constatēza ca durat'a cea lunga a ședințiloru periclitēza sanatatea deputatiloru; și vorb'a cea lunga e periculosa sanatății; s'aru potea tienē ședinție scurte cându s'aru evitā tota vorbirea ne necesaria.

Cas'a votēza pre lângă totu protestulu stângei extreme și acceptēza propunerea ca mâne sa se incheie ședința la 2 ore și la 5 ore sa se redeschida.

Urmēza ierasi o desbatere lunga despre partea a două a propunerei lui Lónyay. 8 deputati dela stâng'a extrema vorbescu sub o neliniscă mare; în fine ia și stâng'a moderata parte la desbatere.

E. Ivánka dico ca unulu s'a pronunțatu în casa ca pentru de a împedecă votarea legii electorale se voru tienē vorbiri până atunci până tempulu sesiunei va decurge fără rezultat. Acest'a pronunțare a fostu imprudente etc. Că sa nu remana alte obiecte necesare nedesbatute din caus'a novelei de alegere, propune vorbitoriulu că cas'a sa tienă pre tota diu'a două ședinție; într'un'a sa se desbata novel'a de alegere, întralt'a toate celelalte obiecte.

Alb. Németh marturisesce ca partit'a sea are de scopu a împedecă votarea novelei de alegere în modulu susu indicatu. Si elu si toti confratii sei de partida voru vorbi în tota diu'a, de asemenea voru face confusiune cu ședilele subscrise pentru votare. Drept'a nu pōte ispravi nimic'a facia cu acestea. Din acest'a cauza e mai bine deca drept'a se invoiesce la unu compromis și se întielege afara din dieta cu opozitiunea despre punctele, care sa remana afara din legea electorale.

I. Iusth propune ca, de vreme ce opozitiunea are asiă ceva de scopu, cas'a sa se declare în permanentia.

Are deci sa se decida ca tiene-se mâne ședinția sêu nu? La întrebarea presiedintulu se ridică majoritatea pentru ședinția; presiedintele enuncia concludulu, se intrerumpe inse prin steng'a extrema cu pretinderea ca asupr'a acestui obiectu sa se faca votare nominala. Acestei'a se opune inse drept'a foarte decisivu și se ierca deci iera-si o desbatere fără sferșitu, despre aceea ca au deputatii dreptulu a mai cere votare nominale după enunțatiunea presiedintulu. —

K. Széll combate, precându Simonyi apera pretensiunea partitei sale. În fine se amesteca în desbatere și K. Ghiczy, care declara ca elu tieno mijloculu aplicatu de steng'a extrema de neparlamentariu, elu e convinsu ca scopulu nu sanțiesce mijlocele, inse de ore ce si elu voiesce scopulu, nu se opune stengei extreme. Altcum elu crede ca pretinderea votării nominale e aici pre deplinu rectificat.

Tumultulu și iritatiunea cresce în casa din minutu în minutu, în fine presiedintele e silitu a suspendă ședința pre 5 minute.

După redeschiderea ședinției declara presiedintele ca de-si a enunțatu concludulu; totusi de ore-ce multi n'au auditu enunțatiunea, întrebă cas'a ca concede a se face suplementariu votarea nominala?

Lui Simonyi nu i se pōte pune întrebarea acest'a, căci mai suntu încă multi vorbitori insinuatii cari voiescu a se pronunță în privintia cestiunei de mai înainte.

Al. Csiky vorbesce pentru dreptulu de a cere votarea nominala. — După une-altele obiectiuni din

partea unora deputați, 20 deputați dela stâng'a estrema ceru votarea despre următoarele chestiuni:

„E votarea nominală îndreptățită sau nu?” (Tumultu mare. Stâng'a însuși striga: „Acéști a e pr'e multu!” Drépt'a gratuléza stângei.)

Sedintia ierăsi se suspende pre 5 minute. După redeschiderea sedintiei la cuventulu Al. Mocioni. Elu declară ca numele seu s'a strecuratu din eróre în acea listă de 20 deputați, cari ceru votarea nominală despre chestiunile de susu.

Mai suntu deci numai 19 deputați subsemnați și votarea nominală prin urmare nu se pôte face.

Presedintele ierăsi pune întrebarea ca concede cas'a a se votă despre aceea ca sa se țienă mâne la 5 ore sedintia sau nu?

Edm. Kállay protestéza contr'a întrebărei. O precedintia nu se pôte creá ca aprobarea cererei unei votări nominale sa se aterne de voi'a majorității. (Tumultu. Strigări: mai departe! la obiectu.)

În fine se suscepe votarea nominală despre chestiunea: sa se țienă mâne la 5 ore postmeridiane sedintia sau nu? Propunerea se accep-téza cu o majoritate de 72 voturi.

Si partea a două a propunerii: „sedintiele sa dureze după necesitate” se primesce și presedintele rōga deci cas'a a suscepe sedintia. (Ilari-tate mare.)

Ministru-presedintele ascerne în numele regi-mului întregu unu proiectu de lege despre modifi-catiunea art. de lege 4: 1847/48.

Urméza ordinea dilei: Propunerile comitetului centralu și a lui Lud. Simonyi relativu la proiectu de lege despre corumpéri.

I. Madarasz și continua vorbirea susceptu ieri și votéza pentru Simonyi. După une-altele ceru 20 deputați votarea nominală pre sedintia de mâne.

În sedintia din 7 Martiu se cetesce și au-tentica mai întâiu protocolulu sedintiei precedinte.

Mai multi deputați asceru petitiuni, care se transpunu comisiunei petitiunarie.

Ing. Helfy: Me rogu de cuventu în o afacere personale! Ieri s'a folositu dlu deputatu Zsedényi la finea sedintiei de o expresiune, care vatemă parut'a noastră și pre care nu o potu trece cu ve-derea. Dnulu Zsedényi a disu ca ordinea dilei nu s'a pututu fipsá în urm'a portărei „indiscrete” a stergei extreme...

Presedintele: Me rogu de pardonare, dnulu Zsedényi va fi întrebuințiatu cuventulu acéști după încheierea sedintiei. Elu amu încheiatu sedintia înainte de ce începú deputatul Zsedényi a vorbi și ceea ce s'a intemplat după închiderea sedintiei nu se țiene de casa!

Ign. Helfy: Expressiunea acéști a se afla înse în diariulu stenograficu...

Presedintele: Déca se afla, apoi au comisu ste-nografii o eróre; în diariulu oficialu nu se va primi: de acéști a me voiú îngriji eu. În protocolu expresi-nea acéști a înca nu se va primi, căci nu s'au pro-nunțiatu în sedintia. Me rogu a rămânea pre lângă acestea...

Ign. Helfy: Eu me mulțimescu cu acestea déca cas'a se declară ca expresiunea sa se pri-vesca de ne vorbita și retrasă. (Strigări tumultu-ose la drépt'a: nici cându! nici cându!)

Ed. Zsedényi cere cuventulu pentru de a de-chiară ca elu s'a folositu ieri, cându presedintele și-a pasesitu scaunulu, de cuventulu „indiscretă”, o expresiune francesă, din cauza ca a trebuitu sa caute în alta limbă expresiunea cea mai domóla pentru procedur'a vre-o 20 deputați, cari în continuu conturba desbaterile casei și se încerca a învinge prin forția, după cum ei însasi afirmara. Expressi-nea aceea nu trece nici decâtu preste marginile bunei cuvintie parlamentare, pre care vorbitoriulu o a pestratu mai bine decâtu antevorbitoriulu seu.

Lud. Deáky, Iot. Madarasz și A. Kállay s'aru veheminte de pre scaunele lor și ceru, strigându, cuventulu la observatiuni personale.

(Tumultu mare în tóte partile casei).

(Va urmă.)

Discursulu dlui Dr. Alesandru Mo-cioni

rostitu în sedintia camerei re-presentantiloru Ungariei din 26 Fauru 1872, la desbateréa gene-rale asupr'a legii electorale.

On. Camera! Eu înca sum de acea parere, ca guvernulu nu pôte fi achitatu de încus'a neimplini-

rei detorinției sale, cându densulu, în butulu de-fectelor adencu petrunderi și pré esentiali ale legii electorale din 1848, fără sa aduca motive bine fundate, vine a subterne camerei unu proiectu de lege, carele, precum au aretatu înainte mea mai multi on. domni reprezentanti, și înca după parerea mea cu argumente neresturnaveri, nu cu-prinde nici chiaru acele sfarimature de îmbunătățiri ce atientesce, ci care în multe privintie viresce censulu între margini mai restrinse. Eu sum de acea parere, ca votulu universale e uniculu, care corespunde pre deplinu recerintiilor unei desvol-tatiuni libere. Din aceste considerante, on. ca-mera! asta-data mi-aredu vocea mea fiindu con-dusu de o intentiune dupla, adeca: vréu sa aretu înainte de tóte, ca ori ce felu de censu, din prin-cipiu e reu, de ore-ce e în contr'a desvoltatiunii libere; mai departe voiú demonstrá ca guvernulu prin nepasarea sea în privintia acéști a nici decum n'a promovatu interesele bine combinate ale țierei, ci ca alte interese a avutu înainte ochiloru.

Cu privire la chestiunea censului, eu sum de acea parere, ca acél'a nici ca se pôte sperá în modulu teoreticu. Onorabilulu condeputatu Gabrielu Ke-mény — care în vorbirea sea de ieri a demonstra-tu de nou, ca nu este nimic'a atât de reu, nimic'a atât de nedreptu aici sub sóre ce nu s'aru poté aperi, numai déca cine-va are destula bunavointia de a face acéști a, — în trei cuvinte a statoritu teori'a censului.

Elu adeca în liberalismulu seu a mersu pâna acolo, intru câtu a disu ca, din partea sea, doresce cá sa primim — între marginile constitutiunii, — ori ce religiune, ori ce nationalitate, fără nici o deosebire, sa înzestrámu cu dreptu de alegere pre toti acéști a, cari suntu cetățienii ai patriei — inde-pendintii, inteligentii și patrioții.

A avutu tóta dreptatea dlu condeputatu cându a disu acestea — cá unu partinitoriu alu censului; de ore-ce astadi acéști a e punctulu de manecare alu fia-cărei teorie de censu. Înse dlu condepu-tatu a uitatu aceea, ca e o imposibilitate psicho-logica a cunoște calificatiunile de independintia, inteligentia și patriotismu din faptele esteriore, des-pre cari nu potemu ști, déca suntu în vre-o le-gatura intima, ratiunale și naturale cu acele coali-ficatiuni, astfelu cá celu putienu pre dedeparte sa corespunda intru câtu va presumptionei de dreptu. Apoi acéști a e punctulu de manecare alu fia-cărei teorie de censu.

Averea în diferitele sale graduri, precumu și diferitele moduri de ocupatiuni, totu deun'a va avea influintia sea asupr'a traiului seu modulu de trăitu alu individulu; asemenea va fi ea cu influintie asupr'a pareriloru despre viétia; astfelu, încátu sci-mu, ca agronomulu, industriasiulu, comerciantelu, invetiátulu, barbatulu de stat, — fia-care, din altu punctu de vedere considera viétia, fia-care altu ce-va ascépta dela puterea statulu, altu ce-va dela lumea mare; alte sperantie lu conduc, și alte in-terese i încorda puterea activității sale. Dar' cu tóte acestea, on. camera, eu credu ca aru fi o ra-tecire pré mare, cându amu presupune, ca modulu de trairu și de ocupatiune aru fi în stare sa des-brace pre individualitate de tóte însusirile sale cele naturali. Acéști a e o ratecire atât de grósa, pre care viétia de tóte dilele o combate cu mii de exemple.

Dupa parerea mea, censulu sta în contrastu cu dreptulu. La regularea — nu practica, ci teo-retica a censului, lipsesce ori ce base, pre care ne-amu poté radiemá. De aci vine aceea ce on. domnu condeputatu Mocșáry pré escelinte a obser-vatu, ca tóte censurile atât de tare se clatina; precumu dovedescu acéști a și nenumeratele sisteme de alegere.

La regularea teoretica a censului nici umbr'a dreptulu nu se pôte observá; punctulu obiectivu pro care ne-amu radiemá nu se afla nicaiuria, bas'a totu deun'a e volnicia arbitralu, acéști a mai mare ne-amicu alu fia-cărei desvoltatiuni libérale. Din aceste considerante, on. camera! — eu din parte-mi, precum m'amu exprimat și alta data, chestiunea censului numai din punctulu de vedere sociale o potu luá în socotintia.

Eu asiá credu ca tóte chestiunile de censu suntu chestiuni sociali. Societatea nu e unu întregu simplu, ci ea este sistem'a classelor desvoltate în-decursulu timpulu istoricu. Precumu la singulari, asiá și la classe, unulu, seu dóra mai multi, cari tocmai se afla în posesiunea factoriloru suprema-ției naturali, punu mân'a pre frenele stepánire

naturali. Tendintia naturală clasei acéști a totu deun'a va fi aceea, cá sa-si întăresca stepánirea sea pre base câtu se pôte mai puternice. Calea cea mai simpla și mai naturală spre acéști a este, déca pôte sa pona mân'a pre potestatea de stat, iéra pentru acéști a censulu este celu mai natural și mai simplu mediulocu.

De aceea la regularea censului, precum ni arata viatia practica și ni demustă istoria, nici cându nu servescu de base principiele de dreptu, nici care-va diametrăle matematica, — ci censulu va fi conformu caracteristicii ce va fi avendu class'a domnitória, adeca censu de nascere și censu de avere. Celu din urma iéra va fi mai mare seu mai micu, după cum membrii mai putienu avuti ai clasei domnitórie voru posiede o avere mai mare seu mai mica.

Astfelu se face censulu pretotindenea unde elu se face cu consciintia; înse on. camera — tocmai pentru ca censulu se face astfelu, — pen-tru ca întielesulu practicu alu censului nu e altu ce-v'a, decâtu asigurarea domnirii maestrite a clas-sei domnitórie, — eu asiá credu, ca censulu e în o directa contradictiune cu ideea statulu, care nici odata nu pôte avea destinațiunea cá sa represinte unele classe singulare în contulu totalității spre daun'a întregulu mare.

Din acésta contradictiune a censului facia cu ideea statulu urmédia trei scaderi principali. — Fia-care domnire naturală e basata pre doi factori, pre întielegintia și avere. Censulu e aceea ce devólva inteligentia, macaru ca acéști a chiaru e ceea ce face cá domnirea naturală sa fia biefacutória.

Unu altu defectu esentialu alu censului e ca class'a aceea, care de presinte se afla în posesi-unea unei domniri maestrite, avendu acuma la dis-positiune unu nou mediulocu de a-si promová in-teresele clasei sale pre contulu și în detrimentulu totalității, cu mai multu efectu și mai cu grabire și va realisá tendintiele sale; prin acéști a înse cu atât'a mai multu se voru asculti contrastele clasei.

Acéști a este o regula atât de basata pre es-perintia scósa din istoria, încátu fără nici unu scruplu potu sa dicu, cumca nu esiste vre-o dis-positiune legală, carea sa nu represinte intere-sele clasei domnitórie din respectivulu timp. — Numai la un'a fia-mi permis sa atragu atentiunea onoratei camere, si anume la legile din Anglia în privintia cerealeloru. Scimu ca acestea în restimpu de 35 de ani au fostu obiectulu discussiuniloru parlamentare; scimu și aceea ca numai după ce în Irlanda a grasatu o fómote mare, care si-a luatu jefele sale cu sutele, numai după aceea s'a stersu acele restrictiuni, ce nici într'o privintia nu se pôte motiva prin ratiune.

Si déca voiú întrebá: ce pôte fi ca u-s'a la acéști a? — responsulu apriatu nu pôte fi altulu, decâtu aceea ca, pre tempulu acél'a class'a proprietariloru de pamentu avea asigurata domnirea sea maestrita în parlamentu, și pentru ca n'a sciutu sa combine stergerea legii de ceri-ale cu interesele sale, falsu întielesu. De unde a fostu ca, nici a voiú sa stérgea aceea lege.

Ne numerate exemple asiú potea se aducu ina-nte, înse nu voiescu cá sa obosescu atentiunea onorabilei camere (S'audimú!); un'a totu-si fia-mi permis sa amintescu.

Asiá credu, ca nime nu se indoiesce despre aceea, cumca numai pre lungu estinsulu pedestalu alu domnirii maestrite a interesulu de clasa, a potutu sa se aredice acelu grandiosu sistemulu alu feo-dalismulu, care a pusu în catusie pamentulu, indi-vidulu, lucrulu și cugetarea.

A trei'a scaderi principale, a censului e aceea, și acéști a jace în natur'a omulu, — ca class'a domnitórie cu fortie artificioase se identifica pre sine și interesele sale cu statulu, și astfelu espune in-su-si statulu la atacurile acelea, cari suntu îndrep-tate contr'a classelor singularie. Si istoria nu unu exemplu ni arata în privintia aceea, ca orga-nismulu statulu n'a fostu în stare sa respinga acele atacuri.

Totu din istoria fia-mi permis sa aducu câte-va exemple pentru justificarea asertiunei mele. Nu vréu sa me provocu iéra la aceea revolutiune mare socială, care la finea secululu trecut a sgu-duitu întreg'a societate din Franci'a și a pus-o pre base nóue, — fia-mi permis sa me provocu numai la dóue exemple din timpulu mai recinte. Me

provocă la aceste două exemple mai ales de aceea, pentru că, după parerea mea, prin această se va pute cunoaște adevărata valoare a acelei fraze, pre plăcute unor, cum-ca censul da garanția deplină contra scuduirilor mari cu forță.

Înainte de ce așu amintă aceste două exemple, să amu voia a spune pre scurtu opiniunile mele în privința acestei.

Ne numeratele sguđiri și revoluțiuni, despre cari ni vorbesce istoria, au avut cauze și caractere diferite, cari nu vinu în nici o atingere cu censul; naturalmente dară, în contra acestor censul nici ca va pute da vre-o garanția. Există înse, on. camera, unu genu alu acestor sguđiri și revoluțiuni, — și acestă e celu mai periculosu, — în contra căruia censul nu numai ca nu pute da vre-o garanția de securitate, ci elu, censul, din natură esenției sale însuși chiaru o provoacă, și acestă e nesuportabilă și nesuferibilă dominațiune de clasă.

Amu disu ca voiu cită două exemple. Me provocă iera la Franciă. În Franciă precum se scie, în timpul restaurațiunii, censul eră de 300 de franci dare directă cu privire la dreptulu activu de alegere și 1000 franci dare directă cu privire la dreptulu passiv, iera după revoluțiunea din Iuliu, censul s'a urcatu la 200 și 500 de franci.

Precum de comunu se scie, la regularea censului în asemenea modalitate, mai alesu acea considerațiune li a fostu în vedere, că influința asupra afacerilor da stat, să devina în mâinile așu numitei clase de mediu locu, pentru ca aci credeau, ca voru afla adevărata capacitate de a guvernă, aci credeau, ca voru afla iubirea de ordine și de pace; prin această credeau ca voru pute asigura țieră contra sguđuirilor violente. Cumca această încercare, în două rânduri n'a avut succesu doritu, aceea toti o scimu. Această clasă de mediu locu, această clasă capace de guvern și iubitoră de ordine, a fostu aceea, care în restimpu scurtu de 18 ani a provocatu două revoluțiuni și a resturnatu tronurile a două dinastii; — și deca iera ne vomu întrebă cum-ca — care a fostu adevărata cauză a acestor sguđiri, a acestor revoluțiuni? — atunci ni va răspunde Thiers, despre carele la totă întempleră potemu presupune, ca are capacitate de ajunsu, pentru că să judece situațiunea politică a patriei sale, fără că totu-si cine-va să pōta presupune ca densul aru fi fostu partialu în această privință, Thiers, dīcu ni-a răspunsu, cându, a disu, ca adevărata cauză a acestei revoluțiuni duple, a fostu, căci o fracțiune, o minoritate a tuturor locuitorilor, prin unelte maiestrite a pus mână pre poterea statului și a deschis parte cea mai mare a locuitorilor din barieră constituțiunii.

Precum fīa-care sofisma, on. camera, așu și teoriă censului, are defectulu acellă, sēu deca mai voiti, apoi dīcu: are acea parte tare, ca se folosesce de unele expresiuni, ce au diferite înțelesuri, — aceste expresiuni de diferite înțelesuri sēu însemnate pre bine se potu întrebuiți de devise, pentru ca, de unde ele pronunțându-se dīcu totu și totu deodată nimică, fīa-cine le primese bucurosu, de ore-ce totu însuși înțeleg de ele aceea, ce densul chiaru doresce. Astfelu de parole întrebuiți și teoriă censului, cându dīce ca pretinde o capacitate politică dela alegătorii sei, — cându dīce ca la regularea censului trebuie să se ia în considerațiune relațiunile esistente. Nu vrēu să me demitu în repetițiuni, de ore-ce mai mult înainte mea au demonstratu de jă, ce înțelesu pōte avē capacitatea politică. Numai o mica observațiune mi permitu a face, aceea ca totuși sub devīsă acestei capacități politice, care n'are nici unu sensu, trei din patru părți a cetățienilor crescuti se eschid dela dreptulu de alegere. — Așu mi se impare, ca dīlo ministru se îndoiesce în privința acestei. În Ungariă și Transilvaniă sunt 3.600.000 de cetățieni cari au trecut de 20 de ani, alegători, iera în Ungariă și Transilvaniă, după propriă aretare a dīlui ministru, 9 sute și câte-va mii sunt înserisi, așu dară numai ¼ parte a cetățienilor adulți se bucură de dreptulu electoral. (Vilhelm Toth, ministru de interne, intrerupe: „Nu se înscriu!”) Se pōte, înse după această conscriere ¼ a cetățienilor crescuti de aceea se eschid dela

exercitiulu dreptului de alegere, pentru ca li negă capacitatea politică; o negăm acelor, cari în privința gradului de cultură cu nimic nu stau mai înderetru decâtu acea ¼ parte, căreia i se da dreptulu sub titlulu aceleiasi capacități politice.

De asemenea trebuie să privescu numai că o escamotare și aceea, cându unii dīcu, ca fiindu vorba de constituirea unui parlamentu, nu trebuie să ne luăm după nisce teorii abstracte, ci înainte de totu trebuie să fimu cu privire la aceea și să ne ingrigim, că în parlamentu să se adune elementele cele mai inteligenti, cele mai patriotice.

On. camera! — Deca despre altu ce-va, așu despre această într'adeveru se pōte dīce ca e o teoriă abstractă, căreia de buna sēma i aflăm locu în republică lui Platone, înse în viața practică n'are nici o valoare reală. Pāna acum ni nīcī cându nu i-a succedut minții omenești să creadă vre-o sistemă de alegere, care în cea mai mică măsură chiaru să fīa potutu da garanția despre aceea, cumca cei mai înțelegenti, cei mai patriotici se voru alege în parlamentu. Nici cându n'a existat vre-unu parlamentu — de presentibus nihil nisi bene, — despre care pre de departe s'aru fi potutu dīce, ca în acellă s'au întrunitu cei mai buni, cei mai chemati fīi ai țierei! Dreptu aceea, din parte-mi eu nu potu consideră de cea mai bună sistemă aceea, ce sub diferite preteste idealistice, cari înse în practică nu se potu realiză, — cu ajutorulu censului vrēu să asigure o preponderanță maiestrită în favoarea unor interese particulare; ci, după parerea mea, acea sistemă de alegere e cea mai bună, prin care se deschide posibilitatea, ca ori-ce interesu ce s'aru ivi în societate, conformu fortiei și ponderosității se, să fīa reprezentat în parlamentu. Deca aceea aru fi scopulu, ca cei mai apoi se alegu în parlamentu, atunci nu incăpe nici o îndoielă, ca scopulu această l'amu ajunge cu multu mai usor, deca amu incredință alegerea unui numeru câtu se pōte mai micu de alegători, această modalitate de alegere ne-aru da mai multă garanția ca ni vomu ajunge scopulu, decâtu aceea, deca vomu incredință alegerea la 100.000 de alegători, cându scimu, ca la alegeri și casualitatea încă are o rolă însemnată.

Ori-câte teorii sublime a nascocit mințea umană în privința constituționalismului, eu din parte-mi destinațiunea ori-cărui constituționalismu numai într'ună o vedu, și această e: după posibilitatea a asigura ecuilibrulu natural al tuturor intereselor ce obvinu în viața socială.

Ori-ce nesunția de a conturbă prin uneltiri maiestrite ecuilibrulu natural al acestor contraste de interesu, este contra dezvoltatiunii libere.

On. camera! Astadi cându prin știința și experiența totu mai multu se generalisēdă acea bună parere, cumca viața economiei naționale are unele anumite reguli naturale cari, deca nu se conturbă în efectulu lor prin unele interveniri maiestrite, înseși de sine efecțuesc într'unu modu firesc ecuilibrulu natural al contrastelor în interesele economiei de stat; astadi, cându totu mai multu se generalisēdă acea credință, ca totă prosperitatea materială în acea măsură se dezvoltă, după cum poterea statului mai multu sēu mai putienu împedea acelu ecilibru natural; astadi, dīcu, ce simțiminte privim îndereptu la acea totelă din evulu mediu, carea, fiindu în contrastu cu această totu-dēună în aceea și-a cautat împlinirea misiunii se, că mereu să conturbe ecuilibrulu natural? — Cu ce simțiminte vomu privi îndereptu la legile de usura, a căroru misiune aru fi fostu, să facă unu ecilibru maiestrit între contrastele dintre creditori și cei ce caută creditu? — Cu ce simțiminte vomu privi îndereptu la cenzura, carea totu asemenea aru fi avut chemarea să contrabalansēdă într'unu modu maiestrit contrastulu intereselor legale de ideile vechi-ruginite și cele mai nōue? — Și cându ni aruncăm privirea îndereptu la toate acestea, ore nu ne potemu simți oresi-cum îndreptatiți spre a face atenți pre amicii censului, ca — mutato nomine de te narro fabulam?

Ore-cându trebuie să vedem, ca acea bagatelă, carea atât de multu ni place a o numi înțelepciune de barbatu de stat, — cutediă a se pune în contrastu cu factorulu ordinii mai înalte a lucrurilor, — cutediă a se pune în controversă cu dezvoltatiunea naturală a societății umane, — și se crede a fi chemată, — după priceperea sea mai estinsă sēu mai marginită, să prescrie o direcțiune maiestrită dezvoltatiunii so-

cietății omenești — cându trebuie să vedem, ca ore-cine să simte chematu că în numele puterei statului să pronunție o sentință moritōria asupra tendințelor corespondentōrie acestor interese, judecādu — nu din punctulu de vedere alu forme, ci cu privire la esenția lor, — cumca care tendinția e justificabilă și care nu? — care nesunția convine cu ideea statului, și care este în contrastu cu această?

Onorata camera! Cându vedem toate acestea, căci censul nu pōte avē altu înțelesu, altă basă, — pre această basă eschidem stratele mai de josu ale societății, că pre unii de aceia, cari reprezintă tendinție conturbatōrie de ordine, — dīcu, cându vedem toate acestea, fără de voia ni se pune întrebarea, ca — ore ce diferenția este între această tendinția și între cenzura?

În privința obiectului lor, diferu între sine, înse în privința tipului — sunt identice. — Și ore, onor. camera, — unde e acea prevedință cerească, carea, fiindu investită cu atributul de infailibilitate, s'aru simți chemată la această mare întreprindere! — De aceea, eu din parte-mi fără nici o rezervă condamnu ori-ce nesunția de a censură astfelu interesele și tendințele societății umane pre basă censului. Eu sum de acea convicțiune, ca ori-ce interesu și tendință, fīa aceea chiaru în contra opiniunii mele, fīa în celu mai directu contrastu cu principiile cardinale ale întregului sistem social, fīa aceea îndreptate chiaru spre a resturnă cu totul ordinea socială, sunt justificabile, deca spre realizarea lor se întrebuițiedă calea legală, medilōce legali. (Aprobare în stângă estrema.) De altă parte iera e nejustificabilă ori-ce nesunția, fīa aceea ori-cātu de neegoistică și patriotică, deca realizarea ei se încerca pre cale nelegale și din medilōce nelegali. Înse onor. camera, — censul prin principiu eschide această și numai unei anumite clase i asigura influința la regularea afacerilor de stat, iera pre cea-laltă, mai sub unu pretestu, mai sub altulu, i eschide dela această. Cum să se formeze ore ecuilibrulu natural al intereselor, cându noi totu mereu lu conturbăm?

Numai acolo, unde fīa-care cetățienu e îndreptatitu de a exercia drepturi politice, numai acolo, unde toate interesele și nesunțiile sunt egale îndreptate, unde ori-ce tendință are liberă intrare în parlamentu, — unde fīa-care aspirațiune, ce s'aru pōte areta valōrea sea, prin propriă sea fortie, conformu ponderosității se și în proporțiune cu aceea, e reprezentată în parlamentu, — numai acolo se pōte dīce, ca parlamentulu e adevărata expresiune a societății, — numai acolo parlamentulu va fi, că să me exprim astfelu — însăși societatea în stare condensată.

Înse, on. camera! — nīme nu va pōte negă aceea, ca toate acestea numai prin sufragiu universale se potu realiză; de ore-ce ori-ce censu din principiu le eschide pre acestea. (Se audim!) Numai unu astfelu de parlamentu, onor. camera! va pōte da garanția în privința aceea, ca ori-ce dispozițiune legală să aiba tipulu stărei în carea se afla societatea în diferite perioade ale timpului, ceea ce ori și cum, credu ca e cea mai principala recerință pentru că dispozițiunea legală să aiba unu efecțu bonu. Nu vrēu să me demitu în repetițiuni, de ore-ce înainte de mine mai multi domni condeputati, și astadi chiaru onorabilulu meu colegu d. Mocsary, pre cu temei au demonstratu, cumca toate acele temeri, cari contrarii sufragiului universalu le legă de acellă, nu au de felu nici unu temei; eu celu putienu nu le impartășiescu și numai la acelea ce amu auditu ca s'au adus din partea ceea-laltă contra sufragiului universalu cu privire la Franciă, fīa-mi permis a observă pre scurtu atâtă, cumca acelea pentru mine dovedescu numai aceea, ca precum toate celea, așu și votulu universalu se pōte falsifică. Scimu, on. camera, cumca în Franciă pre timpul restaurațiunii, cându censul eră atât de urcatu că nici cându alta dată, alegerile în cea mai mare măsură s'au falsificat; înse din această, a trage vre-o consecință contra ori-cărei sisteme de alegere, eu credu ca n'aru fi cu cale, precum n'aru fi cu cale, cându cine-va manecādu din acea privință, pentru ca adeca imperialismulu francesu, începēdu dela responsabilitatea ministeriale, până josu la dreptulu de interpelațiune și de inițiativă, așu dīcēdu în totă esenția sea a falsificat formă parlamentară, aru deduce consecința ca — să aruncăm dară formă parlamen-

tarie, pentru ca aceea conduce la cesarism, la spriginesc pe acestia. (Aprobări în stângă.) — Un' amu uitatu, ce pôte ca cu totu dreptul asi poté sa aducă că replica la aceea, cumca, deca sufragiul universale s'aru pune în vigóre, nici atunci n'aru încetá dominationea interesului, căci ori-ce sistema de alegere va fi, o clasa óresi-care trebuie sa aiba dominationea naturale în mâinile sele, — o partida ori-cum, va avé maioritate, si asiá dominationea interesului totusi va esiste. — În această privintia fia-mi permis sa demarchediu acea diferintia esentiala, ce esista între dominationea clasei, cându aceea e maiestrita, si cându ea e naturale. No esista interesu, care în viétia s'aru poté afirma întregu.

Interesele totu-de-un'a prin transactioni se aduc la valóre, si asiá e lucru naturale, ca la aceste transactioni totu interesul numai pre acelu interesu lu va luá în considratione, care va avé o însemnatate óresi-care. Pána cându asiá dara dominationea maiestrita a clasei, tóte acele interese, ce cu maiestria le-a eschisu din cadrulu constitutionei, nici ca le ia în consideratiune, — dominationea naturale a interesului va fi constrinsa a-si face socotelele sele cu tóte acele interese, cari din propri'a loru putere se sciú radica la o însemnatate óresi-care. Intre aceste dóue casuri inse esista o diferintia fórté mare.

Eu, onor. camera, — din tóte aceste considerante dorescu, cá sa se puna în vigóre votulu universale, carele e legatu numai de nisce conditiuni de morala, de etate si de impamentenire.

(Finea va urmá.)

Varietáti.

**** Stenografia romána.** Cu post'a ultima amu primitu „Stenografi'a romána, tablou, contienendu în scurtu tóte regulele si exemplele din partea 1-a, scrisórea deplina seu correspondentiale, cá si unu tablou comparativu, aretandu scrisorile stenografice în limb'a romána, de Eugeniu Sucevanu. Pretiulu 1 fl. v. a. 2 franci 50 bani. Pentru p. t. abonati la stenografulu románu gratis.“ Dupa cum vedemu din insusi tabloul, profitulu este destinatu în favórea unui fondu pentru edarea foiei scientifice instructive, intitulata „Stenografulu románu.“ Tabloulu se afla de vendiare la autorulu: Vien'a III Matheusgasse 9. si în librariile însemnate.

Pentru acum ne marginimu la atât'a, recomandandu acestu tablou; iéra în interesulu latirei acestei cunoscintia atât de necesarie mai atragemu attentionea asup'r'a invitárei de prenumeratiune la „Stenografulu románu“, carea o vomu publica în nrulu celu mai de aproape.

**** (Dlu Ladislau Buteanu)** advocatu în Cetatea de pétá este denumitu de jude cercualu pentru Siomcu'a mare.

**** (Advocatu nou románu.)** Domnulu Gerardu Stetiú adjunctu de concipistu la tabl'a regésca din Pest'a în 7. Martie a depus censur'a de advocatu cu succesu emininte. Sa tráiesca!

**** Subscriptiuni pentru liberarea teritoriului francesu.)** „Trompet'a Carpatiloru“ în numerulu 870 dela 3 Martie a. c. în fruntea sea publica cu cea mai viua placere statutele subscriptionei pentru liberarea teritoriului francesu; totu odata face unu apelu, de altmintrelea de prisosu, la románii si románele, la junimea romána, cari voru sa alerge din tóte partile spre a se potea liberá unu pogonu de teritoriu francesu prin ofrandele lor de iubire si de recunoscintia. Punemu si noi la vederea on. cetitoriu aceste statute elaborate de comitatulu francesu din Bucuresci precum urméza: „Unu mare numeru de francesi cu locuinti'a în Bucuresci, s'au intrunitu la 25 Februaru si au adheratu la otaririle urmátóre: Membrii coloniei francesu din Bucuresci otarésca a se uni la miscarea nationala pentru liberarea teritoriului prin subscriptione. Subscrierea va avea form'a conditionala adoptata de cátra comitatulu din Nancy în intrunirea deputatoru departamentelor ocupate. Comitatu din Bucuresci este compus din membrii Societátiéi francesu de binefacere. Comitatu din Bucuresci fiindu acum constituitu, face apelu la patrioticu concursu alu tuturor persónelor cari voru voi a cooperá sub-

scriere. Prin ce subscrierea, de ori-ce valóre, va fi primita cu aceea-si recunoscintia. Comitatu spéra ca apelu seu va gasi echou, pentru ca subscrierea acést'a ocupa si ea unu rang onorabile între cele lalte ce mai suntu deschise, în Franci'a si în straiutate, într'unu scopu atât de scumpu animelor nóstre. Ingagementele, suberise chiaru de pre acum, nu voru deveni realisabili de cátu în casulu cându valórea totala a subseriloru adunate, pentru aceea-si opera s'aru urcá la sum'a de cinci sute milióne franci. Pentru acestu sfirsitu, pre data ce valórea totala a subseriloru, va însumá cif'r'a de cinci-sute milióne franci, resultatulu se va supune la cunoscintia subseriloru, si realisarea ingagementelor subserise se va efectúa în termeni egali: la 15 Ianuariu, 15 Aprilu si 15 Iuliu 1873. Numele subseriloru si valórea subseriloru se voru publica succesiv prin presa si afité în loculu cercului francesu în Bucuresci. Subserierile voru fi priimite la dd. membrii ai Comitatu D. Dejeanu, Presiedintele Cercului, strad'a Dómei nr. 8, D. Bonnet, Pres. societátiéi de binefacere str. Drépta 9.

**** (Proletarismulu din Berlinu.)** Diurnalulu italianu „Citadino“ ce apare la Triestu aduce câteva date statistice despre starea proletarismulu în Berlinu, si anume: Berlinulu e întru adeveru cuibulu capitalu a proletarismulu; între unu milionu de locuitori abiá suntu 17,028 locuitori cu unu venitu de 1000 taleri, iéra 59,631 locuitori au unu venitu mai pucinu de 300 taleri; 151,641 de familie traiescu din venitu de numai 100 taleri; 289,320 locuitori traiescu în 74,972 locuintie dintre cari unele constau numai dintr'o chilie; 18,534 locuintie suntu fára culina si 14,292 individi traiescu în locuintie suterane.

**** O judecata în Parisu.** Unu condamnatu se adose dilele aceste inaintea justitiei si presiedintele incepe interrogatoriulu:

„Me iertati, domnule presiedinte, ca ve întrepru, dara recusu judecatorii mei.“

— „Vrei sa dici: Pre unulu din judecatorii d-tale?“ — „Nu, domnule presiedinte, pre toti, suntu toti inamicii mei personali.“

— „Cum asiá? explica-te!“ — „D-vóstra m'ati condamnatu dejá de cinci ori.“

**** (Duelu.)** Unu duelu s'a petrecutu la 19 Febr. la Montretout între principele Bibescu si principele de Beaufremont. Secundantii principelui Bibescu au fostu generalulu Douaix si comitele de Gobineau, iéra ai principelui de Beaufremont au fostu doi oficeri de cavaleria. Spad'a a fostu alésa de arma în acestu duelu, în urm'a cáruia principele de Beaufremont remase vulneratu în cóste destula de greu. „Eata cum scie sa se pórté unu románu!“ eschiamá diurnalulu „Patri'a“ din Bucuresci.

**** (Clubu de dame.)** Unu mare numeru de dame din Lemberg s'au constituitu în societate de elobu, cu scopulu de a inchiriá unu salonu, pentru a petrece în trelsulu din cându în cându cu musica, declamatiuni, serate de dantiu, conversatiune, lectura, etc. Spre acestu scopu au constituitu unu fondu si acum nu se mai plángu cá mai înainte, ca n'au destula distractiune; din contra, de câte ori se intrunescu în salonulu societátiéi, totu-deun'a au ocaziune a gustá placerile cele mai nobile si mai folositorie.

**** O propunere practica.** Unu englesu a facutu de curendu propunerea, ca pentru economi'a de pamentu, sa nu se mai inmormentedie cadavrele culcate, ci în piciora.

**** O femeia resoluta.** Inaintea curtiei din Cantal s'a judecatu urmatoriulu casu interesantu: „Dómn'a N. din Corregge denunciase cu cáti-va ani înainte pre doi individi, cari comiseru unu furtu la dens'a. Dupa ce au esitu din inchisóre, intalnira din intemplantu pre dómn'a N. care uitase dejá incidentulu. „Ast'a este!“ siopli unulu, din ei, celui-laltu. Ea „u audi si i recunoscú. Sér'a trebuindu sa plece acasa la mosia, care erá în departare de vre-o dóue mile, se armá cu unu revolveru. Ceea ce prevediuse, s'a si intemplantu. Abiá facuse o jumetate de milu, si talharii i iesu înainte si poprescu caii. Ea scóte revolverulu cu sänge rece si ii trantesce pre amendo. Calulu speriatu de descarcárele revolverului, fugi si aruncá trasur'a într'unu siantiu. N. ajunse pe josu unu

satu si anuncia intemplantu. Primariulu insocitu de cáti-va tierani a plecatu la fati'a locului si a constatatulu casulu. Dómn'a N. a fostu data judecátiéi, dara acuitata de jurati în unanimitate.

**** Superstitiune venetiana.** În Veneti'a parintii no permitu cá baietii si fetele sa se bodedie cu aceea-si apa. Ei dici: Deca s'au bodediatu dintáiu baietii, fetelor ce s'au bodediatu în urma le crescú barba, din contra, deca fetele s'au bodediatu întâiu, baietii remanu în tóta viétia fára barba.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante Vorti'a cu fili'a Valea-lunga în protopresbiteratulu Iliei, statátóre din 172 familii si adeca materia din 120, iéra fili'a din 52 familii, se escrie concursu pána la 19 Martiu 1872 în care dí va fi si alegerea de parochu.

Emolumentele suntu:

1. O casa parochiale cu dóue incaperi, si în mijlocu cohna si grádin'a casei de 400 orgii cuadrati — arátóre. —

2. O sessiune de pámentu de 4 jugere parte arátóre — parte fanatie — si în materia dela tóta famili'a 1 ferdela de cucurudiu cu ciocani, iéra în filie pre lángha pámentu 600 orgii cuadrati parte aratoriú parte fanatie — câte 2 ferdele cucurudiu cu ciocani dela familia.

3. Venitulu stolare îndatinatu.

Doritorii de a ocupá acést'a statióne au sa astérna concursele lorú instruite în sensulu „Statutulu organicu“ la scaunulu protopopescu în Ili'a pána la terminulu prefriptu. Ili'a în 28 Fauru 1872.

Cu întielegerea comitetulu parochialu.

Ioanu Orbonasiu,
protopopu.

(1—3)

Concursu.

Pentru ocuparea statiónei parochiale din Cincusioru devenita în vacantia, se escrie prin acést'a concursu pána la 1 Aprile a. c.

Emolumentele suntu:

a) dela 45 familii venitele stolari usuate, si câte o dí de lucru.

b) portiune canonica statátóre în pámentu aratoriú si de fanatie din 12 jugere;

c) lemnele trebuincióse de focu. —

Doritorii de a ocupá acést'a statióne, au sa astérna concursele lorú instruite în sensulu „Statutulu organicu“ la scaunulu protopopescu alu tractulu Nocrichiu-Cincumare pána în terminulu prefriptu.

Nocrichiu, în 26 Februaru 1872.

În cointielegere cu comitetulu parochialu:

Georgiu Maieru,
adm. prot.

(1—3)

„Hotelu de Romani'a“

În Sabiiu strad'a Macelariloru Nr. 104 se deschide dela 1 Aprilu 1872. impreunatu cu ospetaria si cafenea. Pentru odái si confartulu caletoriloru cu séu fára ecuipagiú, pentru bucataria alésa garantéza subserisulu. Calésa si carutia de inchiriatu stau totu-deun'a la dispositiune.

Invita cu tóta stim'a

Nicolau Ben,
otelieriu.

(2—3)

Burs'a de Vien'a.

Din 4/16 Martiu 1872.

Metalicele 5%	65 05
Metalicele 5% Maiu si Novemb.	65 05
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	70 80
Imprumutulu de statu din 1860	103 —
Actiuni de banca	842 —
Actiuni de creditu	345 50
London	110 40
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	81 25
„ „ „ Temisiorene	78 25
„ „ „ Ardelenesci	78 —
„ „ „ Croato-slavone	— —
Argintu	108 50
Galbinu	5 26
Napoleonu d'auru (poli)	8 78